

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการประยุกต์ขันติและโสรจจะเพื่อแก้ปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทย” ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑. เพื่อศึกษาความหมายและความสำคัญของขันติและโสรจจะ ๒. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทย ๓. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้ขันติและโสรจจะเพื่อแก้ปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า

๕.๑.๑ ความอดทนเป็นคุณสมบัติของผู้ประสบความสำเร็จแห่งชีวิตในทุกด้าน

ทุกคนที่ประสบความสำเร็จล้วนแล้วได้ชื่อว่าเป็นผู้ได้อาศัย ขันติ คือความอดทนเป็นทางดำเนินไปสู่ความสำเร็จผลตามที่ปรารถนาทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งในส่วนแห่งโลกธรรมเพื่อความสุข พร้อมด้วยส่วนแห่งโลกุตระธรรมเพื่อความพ้นทุกข์ บุคคลใดที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้ไม่ประกอบด้วยขันติ ความอดทน เบื่องตันนั้นไม่ว่าจะกระทำการงานสิ่งใดย่อมไม่สำเร็จผลดี และพร้อมกันนั้นย่อมเป็นเหตุให้ประพฤติดีลผิดศีลผิดธรรม ทั้งทางกายวาจาและใจ อันก่อให้เกิดโทษ ก่อเวรภัยให้เกิดขึ้น เป็นผู้ดูร้าย ย่อมประสบแต่ความทุกข์ มีความเดือดร้อนใจ ในปัจจุบัน ไม่เป็นที่รักที่พอใจของคนทั้งหลาย เป็นที่รังเกียจหวาดระแวง ไม่น่าไว้วางใจเชื่อใจ สังคมไม่ยอมรับ ถึงถูกลงโทษตามกฎหมายบ้านเมืองในส่วนที่กระทำความผิดนั้น และเมื่อต้องพบกับความตายย่อมมีจิตหวั่นไหวด้วยความเศร้าหมอง เมื่อจากโลกนี้ไปด้วยความตาย ย่อมไปสู่ภพภูมิที่เป็นอบาย ทูตได้รับผลเป็นความทุกข์เดือดร้อนทรมาน กล่าวได้ว่าผู้ที่ขาดความอดทนนั้นย่อมได้โทษกล่าวคือมีความทุกข์ทั้งในปัจจุบัน และในอนาคตปรโลกเบื้องหน้า

นอกจากนี้หลักการคบมิตรตามแนวทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักการที่สอนให้บุคคลไม่คบคนที่ไม่ดี ทั้งไม่ดีแก่ตนเองและผู้อื่น ให้หลีกเลี่ยงการคบหาสมาคมในทุกโอกาสเพราะการคบคนพาลเป็นอุปมงคลแก่ชีวิต เมื่อคบมีแต่ความเสื่อมไม่มีความเจริญ เมื่อรู้หลักการคบคนไม่ดีคือคนพาลแล้ว พระพุทธองค์ก็ทรงแนะนำให้คบบัณฑิต ซึ่งเป็นมงคลข้อที่สอง การคบบัณฑิตนั้นก็เพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้า เพราะถ้าเว้นการคบคนชั่วแต่ไม่ได้คบคนดีก็ไม่มีประโยชน์อะไร ดังนั้น การคบบัณฑิตจึงเป็นมงคลและนำความสุขความเจริญมาสู่ตนเองและครอบครัว และสังคมโดยรวม

๕.๑.๒ สภาพปัญหาการคบเพื่อนในวัยรุ่น

สภาพปัญหาการคบเพื่อนในวัยรุ่นที่ผู้วิจัยหยิบยกมามี ๓ ประเด็นด้วยกัน คือปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร กลุ่มเพื่อน ถือว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ซึ่งโดยธรรมชาติวัยรุ่นจะมีความผูกพันและให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อน มักมีความเห็นคล้อยตามหรือเลียนแบบกันในด้านความคิด การแต่งกายหรือการแสดงออก เพื่อให้เพื่อนยอมรับเป็นสมาชิกกลุ่ม นอกจากนี้สื่อมวลชน

เป็นตัวละครสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และค่านิยมทางเพศแก่วัยรุ่น โดยทั่วไปสื่อมวลชนเช่น โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ สิ่งตีพิมพ์ เป็นต้น ได้รับความนิยมมากเนื่องจากมีความคล่องตัว รวดเร็ว และให้ข้อมูลข่าวสารได้เร็วทันใจ สื่อเหล่านี้นอกจากช่วยให้ความเพลิดเพลินเพิ่มการรับรู้เรื่องต่างๆ แก่ วัยรุ่นแล้ว อาจมีการนำเสนอพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยได้ เช่นการถูกเนื้อต้อง ตัว การกอดจูบ การเล้าโลม หรือการมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

ปัญหาวัยรุ่นกับยาเสพติดเป็นเรื่องใหญ่มากในปัจจุบัน สาเหตุใหญ่ของการเริ่มเข้าไปใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นยังเป็นเรื่องของความ “อยากรลอง” ความเป็นวัยรุ่นของเขาทำให้เขาอยากรลองในสิ่งแปลกใหม่ ร่วมกับอีกปัญหาหนึ่งคือการ “ตามเพื่อน” เมื่อเข้ากลุ่มเพื่อนจะทำให้เขารู้สึกมั่นใจในตนเองมากขึ้น ดังนั้นอิทธิพลของกลุ่มจึงมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ถ้าวัยรุ่นคบกับกลุ่มเพื่อนที่มีความประพฤติไม่ดี เช่นหนีโรงเรียน เกเร เสพยา วัยรุ่นก็จะมีพฤติกรรมเช่นนั้นตามไปด้วย วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงในบทบาทของสังคมจิตใจหลายด้าน ถ้าวัยรุ่นไม่สามารถปรับตัวได้ทันจะเกิดความสับสนวุ่นวายและอาจประพฤติดนในทางที่ไม่เหมาะสมยิ่งขึ้น

ปัญหาการก่ออาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมายในวัยรุ่น วัยรุ่นที่ประกอบอาชญากรรมหรือกระทำความผิดกฎหมายมักจะมาจากครอบครัวที่แตกแยก ขาดความอบอุ่น เมื่อมาพบกับเพื่อนที่มีพื้นฐานครอบครัวใกล้เคียงกันจึงพากันใช้เวลาว่างในทางที่ไม่เกิดประโยชน์ โดยเริ่มจากการที่ทำความเกเร หนีโรงเรียน ต่อมาก็หนีออกจากบ้านมาอยู่รวมกัน และอาจมีการรวมกลุ่มกันมั่วสุมทางเพศ หรือเสพยาเสพติด วัยรุ่นเหล่านี้ยังขาดความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงตนเอง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเลี้ยงชีพโดยการประกอบอาชญากรรม เช่นการลักขโมย การปล้นจี้ทรัพย์ การค้ายาเสพติด หรือขายบริการทางเพศ ความรุนแรงในกลุ่มวัยรุ่นมีมานานแล้ว เดิมปัญหานี้มักจะเป็นไปในลักษณะของการยกพวกตีกันระหว่างกลุ่มวัยรุ่น ต่างสถาบัน/ต่างสี โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษา แต่ในปัจจุบันได้แผ่ขยายออกไปยังกลุ่มวัยรุ่นที่อายุน้อยลง เช่น การทำร้ายร่างกายกันในห้องเรียน และยังขยายออกไปเป็นการใช้กำลังเพื่อแก้ปัญหา เช่น เกี่ยวกับความรัก เพื่อศักดิ์ศรี เลียนแบบพฤติกรรมในละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นความรุนแรงของวัยรุ่น เกิดจากกระแสวัตถุนิยมได้เข้ามาแทรกซึมอยู่ในวิถีชีวิตของวัยรุ่น ผ่านช่องทางของสื่อมวลชนและเทคโนโลยีที่หลากหลาย จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบโครงสร้างของสถาบันทางสังคมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิมของคนในสังคม สาเหตุการเกิดปัญหาความรุนแรงของวัยรุ่น ส่วนหนึ่งเกิดจากวัยรุ่นปัจจุบัน อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการมอมเมาเพลิดเพลินสนุกสนานกับสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย ในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ขาดการควบคุมตนเองอันเนื่องมาจากการถูกรอบำงด้วยมรสุมของอบายมุขและวัตถุนิยม ทำให้ไม่สามารถบังคับตนเองให้กระทำคุณงามความดีได้

๕.๑.๓ การแก้ปัญหาที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

ในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ถ้าหากวัยรุ่นเหล่านี้มีกัลยาณมิตรที่ดี มีเมตตาปรารถนาเห็นเพื่อนมีชีวิตที่ดีคอยตักเตือน ช่วยกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมของเพื่อน มีความกรุณาตักเตือนก็สามารถช่วยยับยั้งการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นได้ระดับหนึ่ง เมื่อเพื่อนประมาทช่วยรักษาป้องกัน หรือบางคนที่มีเพื่อนมีเพศสัมพันธ์แล้วมีการป้องกันที่ดีอาจจะไม่ตั้งครรภ์ แต่ก็ถือว่าได้เสียพรหมจรรย์ไปแล้ว ถ้าพ่อแม่ครูบาอาจารย์รู้ทุกคนก็จะเสียใจมีความรู้สึกเสียดายอนาคตของลูกและ

นักเรียนที่อยู่ในการปกครองของตนเอง ถ้าบังเอิญว่าเด็กวัยรุ่นผู้หญิงหนึ่งคนที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรอยู่ร่วมกลุ่มกับเพื่อนที่มีนิสัยรักการเรียน ไม่ชอบประพฤตินอกกลุ่มนอกทาง ถ้าเพื่อนในกลุ่มรู้มีการตกเดือนแล้ว แต่ยังกระทำผิด ก็อาจจะเป็นที่รังเกียจของเพื่อนในกลุ่มก็เป็นได้แต่มิตรที่ดีก็ไม่ละทิ้งเพื่อนในยามทุกข์ยาก ควรพูดจามีน้ำใจปลอบโยน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันคอยเตือนสติให้เพื่อนมีขันติต่อไปในการใช้ชีวิต

ในเรื่องของการใช้สารเสพติด การที่เด็กวัยรุ่นที่มีความประพฤติดี แต่เป็นคนที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจากขาดกัลยาณมิตรที่ดีที่คอยแนะนำ ตักเตือน จึงถูกเพื่อนที่ไม่ดีชักชวนไปในทางเสื่อมเสียได้ง่าย แต่ถ้าได้มิตรที่ดีที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำด้วยปิยวาจา ชี้ให้เห็นโทษของการเสพและคุณค่าของการไม่เสพได้คอยสอดส่องดูแลพฤติกรรมของเพื่อนแทนครูบาอาจารย์ ผู้ปกครองคอยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา เข้าใจสภาวะอารมณ์และความต้องการของวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังอยากรลองในสิ่งที่ท้าทายชีวิต วัยรุ่นหลายคนอาจจะมึนงง สัมผัสปัญหะพอที่จะหักห้ามใจใคร่ครวญว่าสิ่งไหนเป็นสิ่งที่ดีต่อชีวิตตนเองทั้งต่อปัจจุบันในขณะที่ยังเป็นนักเรียน นักศึกษารวมไปถึงอนาคตที่จะเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ไม่เคยมีประวัติที่ต่างพร้อยในวัยเรียน ทั้งวัยรุ่นหญิงวัยรุ่นชาย เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ได้ฝึกความอดทน ผ่านสิ่งต่างๆ ที่มายุ่ง มีภูมิต้านทานทางใจต่อแรงเสียดทาน ชีวิตของวัยรุ่นทั้งหลายจะเป็นชีวิตผู้ใหญ่ที่มีอนาคตสดใส มีสิ่งดีๆ งานดีๆ ให้เลือกมากมาย มากกว่าที่จะใช้ชีวิตอย่างคนติดยา หมดอนาคต ไร้ที่พึ่ง เป็นคนที่สังคมรังเกียจ

ในเรื่องการก่ออาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมายในวัยรุ่น การที่วัยรุ่นจะเกิดขันติและโสร้งจะในการดำรงชีวิตได้นั้น พวกเขาจะต้องมีมิตร หรือกัลยาณมิตรที่ดีที่ชักชวน แนะนำ ตักเตือน นำพาไปทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์แก่ชีวิต ชี้้นำให้มีเมตตาทายกรรมต่อกันนั่นคือการอยู่ด้วยกันด้วยการกระทำดีต่อกัน ไม่เบียดเบียนทำร้ายกัน ไม่ก่อสงคราม แต่มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือกัน เพื่อความผาสุกของสังคม มีเมตตาจริกรรม ได้แก่ การเข้าไปตั้งจริกรรมประกอบด้วยเมตตา คือใช้หลักการพูด โดยการเจรจาให้เข้าใจกัน ไม่กล่าวร้ายเสียดสีกัน เมตตาตามโนธรรม ได้แก่ การเข้าไปตั้งมโนกรรมประกอบด้วยเมตตา คือการไม่คิดทำร้ายซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์เคารพในความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีจิตเมตตาต่อกัน มีความเห็นร่วมกัน ไม่วิวาทเพราะมีความเห็นผิดกัน ได้แก่ การอยู่ร่วมกันจะต้องยอมรับในกฎกติกาทางสังคมที่กำหนดไว้ ไม่กระทำตนเสมือนว่าเป็นการฝ่าฝืนมติของสังคมโลกไม่เอารัดเอาเปรียบกันหรือข่มเหงกีดกันผู้อื่น มีแต่จะสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ด้วย ชี้ให้เห็นโทษทุกข์ภัยที่จะเกิดขึ้นกับวัยรุ่นหากได้มีการก้าวพลาดกระทำผิดก่ออาชญากรรมไปแล้ว ถ้าวัยรุ่นเหล่านี้สามารถใช้ขันติอันก่อเกิดจากการมีปัญญาเห็นทุกข์โทษภัย มีสติระงับยับยั้งที่จะกระทำสิ่งผิด เพื่ออนาคตที่ดีของตนก็จะเป็นประโยชน์ยิ่งใหญ่ต่อชีวิตวัยรุ่นแต่ละคนมาก ความมั่งคั่งแห่งชีวิตก็จะบังเกิดขึ้นถ้าวัยรุ่นคบมิตรที่ดีชี้ให้เห็นประโยชน์ของการใช้ขันติ เพื่อก่อให้โสร้งจะเกิดขึ้นในชีวิต

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการประยุกต์หลักขันธ์และโสรจจะเพื่อแก้ปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทย” เห็นว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสามารถนำหลักขันธ์และโสรจจะ ที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์สอนโดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๑. หน่วยงานภาครัฐ รวมถึงโรงเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถม มัธยม และมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมวิชาความรู้เกี่ยวกับหลักธรรม ฝึกความอดทนอดกลั้นให้กับวัยรุ่น แนะนำให้วัยรุ่นใช้หลักขันธ์และโสรจจะในการแก้ปัญหาชีวิต

๒. ผลิตและปลูกฝังบุคลากรผู้ที่สามารถเป็นกัลยาณมิตรให้เกิดขึ้นแก่สังคม ตั้งแต่สถาบันครอบครัว เริ่มจากพ่อแม่ควรมีความรู้ความเข้าใจสามารถเป็นกัลยาณมิตรที่ดีให้กับวัยรุ่น

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ในงานวิจัยนี้ยังไม่ได้นำผลการวิจัยไปบูรณาการใช้จริงในสังคม สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในหัวข้อเรื่อง “ผลการนำแนวทางการประยุกต์หลักขันธ์และโสรจจะเพื่อการแก้ปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทย” เป็นต้น